

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaalbaar van vier tot vier maanden.

Voor de Stad. fr. 1-50
Voor den buiten. » 1-75
Voor 't vreemde. » 2-25
Per maand voor de stad alleen. » 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekendmakingen betalen 10 centimen den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 10 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtvy toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

De Konvooyen met een * geteekent, zyn Exprestreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen.	3-00	8-55**			
Brussel, langs Denderleeuw.	7-00	11-45	2-20	3-00	7-40
Mechelen, Antwerpen,	3-00	8-55**	11-45	2-20	3-00
Lier.	3-00		2-20		
Dendermonde.	3-00	7-00	8-55**	11-45	2-20
Aelst.	7-00	11-45	2-20	3-00	7-40

Lokeren.	3-00	7-00	11-45	3-00	
Nin., Geardardsh. Less., Aeth.	7-00	1-25	langs Doornik.	3-00	
Brugge, Oostende.	6-15	9-15	1-50	4-55	6-55
Kortryk, Moskr., Doorn., Ryss.	6-00	9-20	1-25	4-40	7-10
Douai, Atrecht, Amiens, Parys.	6-00	9-20	1-25	4-40	
Kales.	6-00	9-20	7-10		
Bergen, Quievrain.	7-00	1-25	langs Doornik.	3-00	
Manage, Charleroi, Namen.	7-00	1-25	langs Doornik.	3-00	
Leuven, Thienen, Luik, Verv.	3-00	8-55	11-45	2-20	3-00
Thien.	7-40				

Landen.	3-00	8-55	11-45	2-20	
Keulen, Aken.	8-55	11-45	Aken	7-40	
Glad., Duss., Cref. Ruhrort.	8-55				

AUDENAERDE.

Van Gent naer Audenaerde.	9-25	2-25	7-45	
Van Audenaerde naer Gent.	7-20	12-15	6-00	

LAND VAN WAES.

Van Gent naer Antwerpen.	6-15	9-00	10-20	2-50	4-20	7
Van Antwerpen naer Gent.	5-50	8-50	10-50	2-50	4-50	7

De Heeren uitgevers van Weekbladeren, die in ruiling het Werkverbond ontvangen, zyn verzocht hun blad toe te zenden in de Graef van Vlaenderen, op het St. Pieters Plein, aen het adres van den opsteller van het Werkverbond.

STAETKUNDIG OVERZICHT.

GENT, 27 APRIL 1861.

VRANKRYK. — Er is wat schaersheid aen nieuws-tydingen, en wy vallen voor den oogenblik alweer in eene dier twyfelachtige tydvakken, waeruit de dobbelzinnige staetkunde des keizers, zoo dikwils profyt heeft weten te trekken. Over eenige dagen scheen Vrankryk in rep en roer, door het verschynen van het manifest van den hertog van Aumale, gedurende dry dagen waren al de salons in opschudding; het scheen dat eene beweging tegen het napoleontisch beheer mogelyk was geworden.

Dan had men de gebeurtenissen in Polen: alweer groot gerucht in Vrankryks hoofdstad. De menigte be- tuingde zyne diepe genegendheid voor de ongelukkige Polakken. Men verwachtte van het goevernement, welke altyd gereed is om de neêrgebrukte nationaliteiten te ondersteunen en den oorlog te maken voor een idee, dezelfde sympathie en meer als dat; maar de *Moniteur* zweeg, en eindelyk zweeg het volk: er waren nog dry dagen verlopen. Thans zyn deze twee gebeurtenissen versleten, gelyk het proces Paterson, de zaak Mirès, de reis der keizerin naer Schotland en meer andere, min of meer zedelyke omstandigheden. Heden, bevinden wy ons byna zonder nieuws, en de politieke-klubs van het brandpunt der beschaving « dit schoon Parys » zyn gedwongen de kwestie van Itaeljen te verwarmen, om voor de aanhoorders niet in slaep te vallen.

Men heeft dus gevonden, dat de keizer Napoleon, met den koning Victor-Emmanuel, het eens waren gekomen om de fransche troepen uit Roomen te trekken en aen de itaeljaansche overweldiger den taek overte- laten van den Paus te beschermen; of om dit meer be- teekend te zeggen: de fransche arend, zou besloten heb- ben dat de wolf van Sardiniën, het schaep zou bescher- men tegen de wolven van den koning van Itaeljen, men zal er zich ook dry dagen mee bezig houden.

Men vond ook nog dat de fransche *Moniteur*, in eene nota op Polen, overstroome van inwendige teederheid voor dit land. Het ministeriel dagblad, zei vroeger, dat dit volk

op geen onderstand van Vrankryk mogt rekenen, heden zeg het dat de keizer alles heeft aangewend om den czar tot meer liberale gevoelens over te halen, waer of niet, 't is genoeg, de keizer heeft zyne diepe genegendheid getoont: stof voor drydagen. — Zoo, men ziet derhalve, dat de keizer de thermometer van het nieuws in han- den heeft. Als de keizer zwygt, het volk spreekt niet; de keizer is de man die alleen den draed vast heeft om die veertig millioen zielen, te stillen of in opschudding te brengen, naer gelang het hem noodig, nuttig is.

Al die gewigtige omstandigheden staen voor de deur. Het gevaer voor oorlog is groot; op alle punten van Europa ligt het vuur te vonken, is de lont by het poer, Hongariën, Polen, Venise, de Rhy-provincien, Tur- keije, tot op de vlakke der Middellandsche Zee, hoort men den geest des oorlogs te wapenen roepen, als een enkel woord, uit de Tuilerien in de menigte geworpen, de stilstand in de gedachten, vervekt en de gevaren doet voorby zien. Deze golvende en vlottende politiek die het volk beheerscht by schokken en sprongen; dan kalm en ter neergeworpen, gelyk iemand die over- wonnen is, dan wier hardnekkig en gebiedend terugko- mende. Altyd aenvaller, wanneer hy altyd aengevallen schynt te wezen, en overal het vuur der omwentelling blazende, als hy de woorden van vreden steeds op de lippen heeft: deze twee uitenden van het fransch kei- zerlyk politiek is tot hier toe den geweldigsten hefboom geweest die de wereld, doet wankelen: De eerste keizer huldigde eene nieuwe school van oorlogen in, zyn neef Louis, eene nieuwe staetkunde: Malbroek en Machiavel, met danige, met ongeloofelyke perfectie!

OOSTENRYK. — Schoon men sedert eenigen tyd van de wapening in dit land niet meer gewaegde zou het nogtans zeker schynen dat het oostenryksche leger op heden, tusschen den Tyrol en Venetie met eene ontza- gelyke magt van 250-duizend strydbare mannen gereed ligt tegen alle omstandigheden, en dat de oorlogsvoor- raad welke men alle dagen daer henen zend ongeloof- lyk is.

ITAEIJEN. — Het nieuwe koningryk is heden in het parlement gezeteld, alwaer men ook het effect der woorden eene rol begint te doen spelen. Garibaldi wei- nig geschikt voor zulke bezigheden, schynt hen in mid- den de plegtigheid dier groote babbelpartyen een we- nig *casseur d'assiette* te zyn, zoo wel in zyne woorden, als in zyne kleeding.

De volgende brief, welke ook al het nieuws van den

dag is, getuigt van de groote opschudding welke den gewezen diktator in de kamers van Turin gemaakt heeft.

« Ik heb, zegde hy, steeds twe zegeprelen toegejuicht, uw magtig initiatief bewonderd en in elke gelegenheid en overal myne hoogachting voor u getoond. Ik heb my onbekwaem verklaerd te poogen wat gy zoo behendig te Marsala hebt uitgevoerd.

» Myn vertrouwen in u was zoo groot, dat toen Sir- tiori in het Parlement noodlottige woorden uitsprak, ik verzekerd was dat gy de noodwendigheid zoudt gevoe- len en het middel vinden om dezelve te logenstraffen.

» Toen ik uwe aenkomst te Turyn vernam, dacht ik dat dit doel er u bragt. Uw antwoord aen de werk- lieden (van Milaan), uwe woorden in de Kamer, hebben my op eene pynlyke, doch volledige wyze doen zien, dat het zoo niet was. Gy zyt de man niet dien ik dacht, gy zyt de man niet dien ik beminde.

» De toegenegenheid, welke my aen u verbond, is met de begoocheling verdwenen. Ik ben uw vriend niet meer, en opentlyk en regtzinniglyk ga ik tot de rangen uwer politieke tegenstrevers over. Gy durft u op de hoogte van den koning stellen, door van hem te spre- ken met de gemeenzaemheid van eenen kameraad.

» Gy wilt u boven de gebruiken plaatsen, door u in een zeer zonderling kleedsel in de Kamer aen te bieden; boven het goevernement, dewyl gy de ministers, welke u niet verkleefd zyn, verraders noemt; gy gaet zoo verre, dat gy het Parlement beneden u stelt, dewyl gy de gedeputeerden, welke niet denken gelyk gy, met beleedigen overlaedt; eindelyk, gy telt u boven het land, door het te willen dryven daer en waer het u behaegt.

» Er zyn menschen, welke niet geneigd zyn dit alles te verdragen, en ik ben een van deze. Vyand van elke dwingelandy zynde, zal ik zelfs de uwe tot het uiterste bestryden. Ik ken de bevelen, welke gy en de uwen aen generael Tripotti (?) hebt gegeven, om ons in de Abruzzzen met gewerschoten te ontvangen, Ik ken de woorden van Sirtori en de uwe in het Parlement. Op die achtervolgende sporen ga ik zeker vooruit, en ik kom lot de innige gedachte, dat uwe party zich wil meester maken van het land en het leger, door ons in het tegen- overgestelde geval met den burgerkryg te bedreigen.

» Ik weet niet wat het land denkt, doch ik verzeke- u, dat het leger uwe bedreigingen niet vreest; het vreest alleen uw goevernement. Gy hebt gelyk, de eer aen u toe kennen van de groote en bewonderenswaardige onderneming, welke gy met uwe vrywilligers hebt uit-

DE ZWARTJESBENDE.

II.

Al ligt de waarheid in het graf, Al wat haer drukt dat moeder af.

CATS.

De gevangene werd denzelfden middag naer Woerden overgebragt. In het doorryden van het gehucht Nieuwerbrug en by het zien van bekende, verzocht hy om stil te houden; hy vertoonde dan lachend, maar met verkropten spyt, de ligte handboeien welke men had aengelegd, en zeide op een uitdagenden toon: « Ziet daer yzeren boeien, welke de Baljuw met geene zilveren zal kunnen betalen! » En waerlyk de man stond in zulk een goed vertrouwen by de landbewoonders in den omtrek, dat iemand hunner twyfelde of hy moest by het Geregt valsche-lyk betigt zyn.

Den volgenden dag na zyne aenkomst in de gevangenis te Woerden, werd Himmeldagden in het verhoor gebragt en ten aanzien van den diefstal te Nieuwerbrug ondervraegd: alles werd door hem ontkend. Zyne houding was daerby gemaakt rustig, doch zyne, diep in het hoofd gezonkene donker- bruine oogen, schenen als vuervlammen te slikeren. Na dat hy het afge- legde verhoor onderteekend had, vroeg hy wie zyn beschuldiger was. Op het antwoord van den Baljuw dat hy dit ambtschalve was, zeide de ver- dachteeven kwaedaerdig als koudbloedig: « Dat zal u berouwen, mynheer! »

Een tweede verhoor, hetwelk de beschuldigde drie dagen later onderging, was van eene meer belangryke uitkomst. Hy geraakte daerby min of meer in verwarring, en kon geene gezonde redenen voortbrengen ten aanzien van zyne houding, ten huize van Doesburg, by de ontdekking van den diefstal. Vooral gevoelde hy zich in de enge gedreven, toen men hem zyn e herhaelde uitroeping dat hy om vier dukaten wenschte, dien nacht aldaer niet te zyn geweest, indachtig maakte, en hem vroeg, welke reden er was geweest, om door de menschen niet te willen gezien worden, als hy by zyn vertrek, door overklimming der heining van den tuin, den huize was ont- slopen. Hy werd een oogenblik verward, doch hervatte zich dra weder, en: « Als men kwaedenkend wil zyn, antwoordde hy, dan moet dit min of meer zonderling schynen; doch by de ontdekking van een zoodanig onge- uk als aen de goede menschen is wedervaren, kan men, vooral zoo men

daer aen huis is, ligt verbysterd worden; men spreekt dan wel een woord, dat men zoo niet indenkt en dat ook op zich zelve niet der moeite waardig is om er over te spreken. »

De Baljuw zeide, juist zeer veel gewigt te hechten aen zulke omstandig- heden, en inzonderheid aen het gedrag, hetwelk hy den volgenden zaterdag en by andere gelegenheden in herbergen en elders had aen den dag gelegd. Op de vraag: « Waerom hy, ware hy niet zich zelve bewust geweest dat hy verdaht werd gehouden, op de uitnodiging van den Baljuw niet had voldaan om te zynen te komen, ten einde over de ongesteldheid van een paer te spreken? » werd hy zigbbaar kwaedaerdig en hernam: « Dat het niet der moeite waardig was om daerop verder te antwoorden! » — Een oogenblik stilzwygende en hem intusschen niets gevraagd wordende, verzon hy diep in gedachten; scheen te vergeten waer hy zich bevond, keerde zich om, zag op den grond voor zich neder en deed eenige schreden, flui- tende door de kamer. De Baljuw liet hem stil begaan en het was of hy we- derom eensklaps uit de mymering bekwaam; hy scheen afgemat en trad we- der tot de tafel, terwyl de Baljuw hem sterk aenziende, het woord opnam, en hem ernstig vermaende om de waarheid te zeggen. « Ja! zeide hy plot- selings, ik begryp het!... ik ben onschuldig, maar ik heb dit gewis alleen te wyten aen de scharenslypers, die te Leyden vastzitten; (en met klimmende kwaedaerdigheid) die vervloekte schurken die zullen nu... » Hier zweeg hy.

Dit gaf eenig licht: hoe konde hy vermoeden, al wist hy dan ook by gerucht, dat zoodanig volk te Leyden in hechtenis was, dat die scharensly- pers hem zouden noemen, zoo hy hen niet kende en zy niet in onderlinge betrekking stonden? Daerby had dit gespuis, of eenigen hunner, immers gesproken dat hy den diefstal te Nieuwerbrug het goed van hinnen was aengegeven door iemand, die aen dat huis een kind van eene breuk had genezen. Op de vragen welke uit zyne ontboezeningen voortsproten trachtte hy zich te redden, met te zeggen dat hy die scharenslypers wel op den weg had ontmoet; dat hy, als vecarts, messen en vlymen noodig hebbende, hen die had laten slypen, en daer zy dit niet goed hadden gedaan, daerover met hen in twist was geraakt en die schurken hem uit waek gewis dien trek zonden spelen. De Baljuw deed hem het ongerymde haer van opmerken en raedde hem den regter niet te misleiden, zonder hem evenwel te laten ge- voelen dat die Leydsche gevangenen hem, zonder hem juist te noemen, vry wel hadden aengeduid. Op de overweging ook, dat die scharenslypers niets konden weten van den beweeggrond waerom Himmeldagden te Nieuwer-

brug was geweest, of van zyn vernachten daer ten huize, of van het aenge- ven van het goed (hetgeen uit de omstandigheid der braek als anderzins klaerlykelyk was,) zoo zy met den Woerdenschen gevangene in geene betrekking stonden, werd dat licht meer en meer verhelderd. Maar Him- meldagden bleef by de ontkentissen.

Ter ontwikkeling der zaak kwamen de Baljuwen van Rynland en Woer- den overeen om de gevangenen in elkkanders tegenwoordigheid te brengen, op den 12 july binnen Leyden, waer beide vierscharen zouden vergaderd zyn. Een paer dagen vooraf onderrig de gevangene nog eens een verhoor, dat als de vorige vruchteloos affiep. Hy nam nu zelfs eene zeer kalme hou- ding aan, en toen hy nopens het door hem verhaelde, betreffende de scha- renslypers nader werd gehoord, zeide hy: « Van geene zoodanige personen te weten; dat, zoo hy daervan moest gesproken hebben, zulks alleen moest worden toegeschreven aen het gestadig ondervragen, hetwelk iemand wel half gek moest maken. » In een woord, hy was dien dag zeer onhandelbaar.

Reeds vroegtiglyd werd Himmeldagden des vrydags morgens uit zyne ge- vangenis gehaald. Zonderling vreemd zag hy op toen hy in den wagen moest, die, met verzekerd geleide, gereed stond om hem over te brengen. By her- haling bestormde hy den onderschout met vragen, om te vernemen waer toch de reis naer toe ging; naby Leyden komende, scheen hy zulks te be- grypen, werd stil, en gaf aenhoudend zyn verlangen naer sterken drank te kennen.

Er was tegen de gevangenen te Leyden toen nog geene andere beschul- diging ingebracht dan die welke de inbraek by Alphen betrof. Door hunne eigene uittalingen alleen, wist men by het geregt iets van hunne bekend- schap met den diefstal te Nieuwerbrug.

By zyne aenkomst op 's Gravenstein te Leyden, toenmaels de gewoone gevangenis van het Baljuwschap van Rynland, werd Himmeldagden in eene afzonderlyke kamer geleid. De vereenigde Baljuwen met de leden der beide Vierscharen in de raedkamer gezeten zynde, werden voorhen gebragt: Harmen Wynands, bygenaemd den ouden Hermen, met zyne vrouw en hunnen zoon, de jongen Harmen, bygenaemd Ayke, menschen wier voorko- men allertzigtelykst was; by dezen was een jonger mensch die er beter uitzag, Peter Albert, ook wel Pieter den speelman genaemd, en eindelyk zyne byzit Elisabeth Joseph. Eene plegtige stilte heerschte in de zaal. Hoe- wel minder gevoelig voor den indruk der achthare vergadering, voor welke zy als beschuldigen te regt stonden, scheen hunne verwacht ng hoog ge-

stoomtuigen, het dekken der werk instrumenten, het onderzoek op rampen en ongelukken, waer aen den werkman is blootgesteld, en de verantwoordelykheid van den eigenaer van het gesticht, als schaden vergoeder. De wetten op de noodzakelyke reglementen der werkhuizen om allen druk op den werker van wege den meester te matigen en de gelykheid van meester en knecht voor die wetten een te maken. De inrigting van den raed der Werkregters, uit meesters en werklieden, het gemak der procedering, en het stipt nakomen der regters voorbeide partyen, der besluiten en ordonnantien voor al de geschillen welke in het werkman's moeten tusschen dezen en den heer zich opdoen.

Men moet bekennen dat die waerborgen al hoe wel niet eenemaal voldoende, groot en menigvuldig zyn, en wanneer men uit een oogpunt van regtvaardigheid en menscheit de hand er aen houde, gelyk dit veel al in Frankryk plaats heeft, kan den zaligen invloed welke hy op het leven van den werker moet te weeg brengen, niet betwifteld worden.

Hoe het is of niet, wanneer wy in het nyverheidsleven van den werker by ons, het oog wenden, welk een onmetelyk verschil doet zich niet onmiddelyk gevoelen. By ons, in België, geen dier voorzorgen om den toestand der mindere klassen eenigzins verdraeglyk te maken, en de weinige wetten die over de stof verhandelen zyn miskent, over den kop geloopt en door de meesters gebruikt, ten hunnen voordeelen alleen en uitsluitelyk alleen.

Is de wet op de samenspanning, anders gemaakt als voor en tegen den werker? Wie van de meesters of in welke gevallen zyn de meesters, slechts zelfs aen een onderzoek onderworpen geworden, om het ongeluk tusschen de partyen vast te stellen en in te zien langs welken kant de samenspanning bestaat? De meester komt bevestigen, de werkman wordt veroordeeld. De meester is geloofd hy moet zelfs onder eed geene verzekering geven dat hy de waarheid zegt. Hy mag liegen, de regtvaardigheid te kort doen, en zonder gevaer den werkman bezwaren, daer integendeel de stem van dezen niet gehoord of niet geteld wordt. In menigvuldige gevallen zyn het de meesters die samenspannen, de proeven zyn er, dat zy met elkander over het lot van den werkman beslissen die voor eene kwestie van loon zyn werk verliest, en geene verhindering wordt hen hier aengaende toegebracht.

De wet op de herinrigting der Raden van Werkregters, bestaat; zy bestaat sinds twee volle jaren; sinds twee jaren, is zy by koninglyk besluit toepasselyk verklaerd voor gansch België, en in Gent alwaer deze inrigting in aanzien van het groot getal werklieden, ten dringendste vereischt wordt, is het niet mogelyk van er toe te geraken; de gemeente overheden welke gelast zyn met de uitvoering dier wet, werken haer tegen.

De Wet op het onderzoek der stoomtuigen, ketels en machienen, bestaat sedert lang, en nogtans op welke eene wyze is zy nagekomen? Welk is de bezorgdheid der genen die met dit onderzoek gelast zyn, om het voorschrift dier wet, ten uitvoer te brengen, en waer en wanneer hebben zy ooit hunne verantwoordelykheid tegen de rampen van dien aert verzekerd? Op weinige tyds afstand van elkaer, hebben wy verschrikkelijke tooneelen zien gebeuren, en menig slagtofferzien ten grave slepen, onheil welke de onachtzaamheid der opzigers alleen veroorzaekt hadden, wat is er van gekomen? Waer is het onderzoek gebleven? Wie is er de oorzaak van geweest? De goede heeren gelast om de wet by de letter na te leven en volgens geweten de oorzaken der rampen, aen te duiden, hebben slechts te melden: dat alles in order was, dat het ongeluk alleen is toe te schrijven aen den Vuermaker, die naer de andere wereld is, en daer mede is hunne zorgeloosheid gedekt, er wordt niet meer van gesproken.

De wet op de werklivretten is klaar en duidelyk voor een ieder, hoe wordt zy van wege de meesters waargenomen, volgens deze wet mag niemand zich veroorloven, iet op het werkboekjen aen te tekenen dat de werker schadelik kan wezen en in het oog der overheden, in het oog der wetgevers, in het oog van land en ministers, van koning, enz. die ze uitgevaardigd en geteekend hebben, schryft men op het werkboekjen, al wat men wilt, zonder dat de werker die in zyn bestaan hier door zoo zeer benadeeld wordt, zich ergens met uitslag kan beklagen.

Waer zyn by ons de wetten op den gezondheidsstaat der nyverheidshuizen? Op het overdekken der werktuigen die eenig gevaer op leveren? Op de handelwyze van den meester jegens den werkman, zoo wel voor het stoffelyk als voor het zedelyk leven.

Waer zyn al die voorzorg middelen, om den werkman, regt over den meester in eenen toestand te plaatsen, beschut voor druk en willekeur?

Men kan het niet ontkennen dat wy als werker, tegen over den meester in eenen toestand geplaatst zyn die deze ondanks, wetten en besluiten heel en al het overhand geeft, en by gevolg aen den werkman in de verte eenen toestand bereid, waer tegen het knechtschap van vroeger zou te betreuren wezen.

Rondom den werkman klinkt het al zeer hoog met woorden! 't is vryheid, onafhankelyk, voortgang en beschaving, doch in feit, kan hy aen al die schoone dingen niet genieten, mits het bestuur voor hem een ontaerde vader, een verbasterde voogd is!

Een ongelukkig stelsel dat men allezins engelsch mag noemen, maakt van België, voor wat den werker betreft, een geraemte, dat met schoone kleederen omhangen is en het oog van den reiziger bedriegt; dat is, dat het bestuur, alleenelyk besluiten en schikkingen neemt, om den vreemdeling op den wezentlyken toestand der werkende standen te bedriegen. De wetten ter verdediging van den arbeider zyn gemaakt om te toonen dat zy bestaan, en de deugd van het konstitutionneel regiem op het vaandel te zien blaken, zonder verder; het is eenen goeden middel om altyd van steeds aengroeiende voorspoed te spreken, en ons landeken by het vreemde als een voorbeeld van regering op te geven, doch achter de uitvoering dier wetten loopt men niet.

De nyverheid, mag die verkeer, draeijen en mee om-

spelen, het bestuur zal het oog luiken en laten geworden: zeer dikwils van 't volk spreken, tusschen alles het voordeken volk in 't midden brengen, en zich bejammeren op den toestand der mindere klassen, 't is al. — Maer daden! Waer zyn zy?

'T Werk.

Te midden der gewigtige tydsomstandigheden, welke zich voor de toekomst zoo zwart aen den gezigteinder vertoonen, en België in het bezonder bedreigen den theater van een algemeenen oorlog te worden, is er voor de hoogere standen die in dergelyke gebeurtenissen, alles te verliezen, nietste winnen hebben, eenen grooten pligt te vervullen: die van de verzoening aen te bevelen by alle klassen, ten einde als het gevaer aen de deur klopt, het gezamentlyk te kunnen bestryden en het te kunnen van ons afkeeren.

Zy die onder hunne bevelen, talryke Werklieden hebben, handel en nyverheid, aen hen voor al is dien grooten pligt ten deele gevallen, om door eene menschelyke handelwyze het lot van den werker te verzachten, in plaats van hem verergeren op verergeren op te leggen, en het pak van lyden te verzwaren, de drukkingen te vermeerderen, gelyk sommige onvoorzigtige meesters maer al te zeer betrachtten.

By de genen ongelukkiglyk welke men altyd op de bres ziet, als er kwestie is van den werkman te benadeeligen en hem het drooge rogge stukken brood te weigeren, den zuren arbeid afgewrongen, by dezen zeggen wy, ziet men van alle gelegentheden gebruik maken, van alle maetschappelyke omstandigheden eene oorzaak opgeven, om hem de kleine winst van het werk nog te verminderen, en derhalve de verbittering meer en meer grond te geven.

Wy willen hier door niet besluiten, dat wanneer de tydsomstandigheden op den handel wegen, en de verkoop slecht is, dat de eigenaer van een etablissement zich in eenen ongemakkeliken toestand zou moeten brengen, met voor den werker meer te doen als dat er menschelyk mogelyk is, neen, de meester zoo min als iemand kan zich groote offeringen opleggen, hy moet het hoofd aen zyne zaken hebben om tegen alle gebeurtenissen zyne eigene belangen te waerborgen, doch van deze noodige voorzigtigheid tot byzondere en drukkende maatregelen met voordacht genomen, is er een verschil dat men rampzalig mag noemen.

Het is nogtans tot deze laatste handelwyze dat men van nu af schynt over te hellen en by wien? Alweer by die genen vooreerst, die zich de veel belovende naam van liberalen geven, die by alle gelegentheden, dit groot woord, als eene vertroosting aen de menigte toewerpen en ongelukkiglyk in hunne werken er zoo weinig gebruik van maken. By den heer Delecroix, wanneer onze inlichtingen juist zyn, is het seim gegeven, om misschien door andere gevolgt te worden.

De heer Delecroix, gevoelt de noodwendigheid, van zyn werk te verminderen, doch in plaats van het ongeluk dier noodzakelykheid, door al zyne werklieden te doen dragen, vindt hy meer gevoeglyk eenige getouwen stil te leggen, en deze werkmenschen zonder brood of winst op straat te zetten, dan wanneer hy met de overige werklieden den dag voluit werkt.

Men kan deze handelwyze, door geen enkele gezonde reden verregtvaardigen, geene oorzaken kunnen in midden gesteld worden, om er van wegen de meester iets anders in te zien, als eenen voorbedachten maatregel van ellende.

Indien men er kon aen twyfelden, wy zouden aenhalen, dat voormelde heer, in eene samenspraak met zyne werklieden — 't zy door hem of zyn bediende — gezeid heeft, » indien zy zich tien centiem op hun werk lieten verminderen, zou hy gelyk te voren, den vollen dag met al de getouwen blyven voortdraeijen, » men ziet dus zeer nauwkeurig, dat M. Delecroix, niet handeld gelyk een man die geprangd door gemis aen verkoop, zyn produkt moet verminderen, maer wel gelyk iemand, zoo als voorzegt is, die uit de minste aangelegentheden stof trekt, om den werkman in den zak te zitten.

Zal men misschien inbrengen, dat indien de werkman zich van zynen loon liet verminderen de verkoop gemakkelijker zou wezen, mits de heer Delecroix het aen 10 cent. min zou kunnen verspelen; maer wy vragen waarom dat de wieselvalligheden welke zich in den handel opdoen, alleen en uitsluitelyk door den werker moeten gedragen worden? Wanneer de meester dit jaer aen eenige onaengenaemheden is blootgesteld, hy zal het in het ander jaer zich wel doen vergoeden. Met de werkman is het, het zelfde niet, alle dagen zyn by hem dagen van noodwendigheid, hy kan niet wachten op vergoeding, hy moet altyd voort, gelyk de wandelende jood! altyd voort.

Dat de heer Delecroix, eens als mensch in het leven van den werker ziet, dat hy eens de moeijelykheid nagaet van hunnen toestand, tegenover de altyd aengroeiende pryzen der levensmiddelen, en van daer afleidt, hoe veel het verlies van eenige centiem in een huishouden uitmaakt, alreeds » zoo zeer beproefd, » misschien dan zou hy wel van zynen maatregel terugkeeren, en wanneer zyne eigene zaken hem gebieden zouden de werkuren te verminderen, deze vermindering niet op den nek drukken van eenige ongelukkige, maer hy zou de noodwendigheid van den toestand over het algemeen, aen alle zyne werk ieden doen dragen, endit alleen ware regtveerdig.

By de heer Jules van Loo, is men ook begonnen de maatregel Delecroix te volgen. Hier gelyk daer, moeten de beweeggronden — wy gelooven het ten minsten — dezelfde zyn, doch het is te verhoopen dat deze heeren nyveraers, aen de inspraak van hun hart zullen gehoor geven, en van dezen noodlottigen maatregel zullen afzien.

Rusland.

Naer het zeggen van menschen die in de rampvolle gebeurtenissen van Warschau oog getuigen zyn geweest, moet de woede der soldaten, welke men op eenen hoop volk zonder wapenen heeft geworpen verschrikkelik geweest zyn.

Heden om vyf en half ure des avonds lees men in de bladen van Krakovie: » een groote verzameling van volk heeft zich

op de plaats Sigismond gevormd, zich niteengezet in de Senateurs straten en in het voorgeborgte van Krakovie. De menigten die dezen omtrek vereenigd is zeer aanmerkelyk vergroot door eenen stoet die van de begraafing terug kwam. »

« Ik ben zegt de korrespondent, op de plaats aangekomen als het vuer al reede was begonnen. Het kanon, werd alle vyf minute afgelaten en nogtans, het volk bleef onbeweeglyk, slaen, niemand wilde de plaats verlaten; de vrouwen vooral gaven hier alweer het voorbeeld van moed, geestdrift en zelfoffering.

In de straten der Senateurs wanneer de gendarmerie, zich voorbereide om de massen over den kop te loopen, het volk zette zich op de knien. In dit plegtig en angvallig oogenblik, was de gemoedsaandoening zoo groot, dat de vreemdelingen welke voor hunne vensters dit verheven tooneel aenschouwden, in overvloedigen tranen losbarsten; maer het was het zelfde niet der soldaten, die met eene razende woede op hunne paerden de menigte overliep en een ongelooftlyk getal slagtoffers maakte. Vrouwen en mannen werden door het zweerd van een gereten en by sommige telde men tien a twaelf kwetsuren. »

« Een jonge meid, door een gendarm overvallen, was op hare knien gevallen om al biddende den dood te ontvangen, doch door een toeval van den Heere, struikelde zyn paerd en den bloedhond viel op de steenen, onder het dier neder, het meisje was gered. In dezen omtrek heeft het bloed met stroomen door de straten henen gevloeid.

« Enige tyd daer op trok de gendarmerie terug naer het kasteel en de lignie troepen gingen de verwoesting voort met peletons vuer. Aen myne zyde werd eene jonge vrouw van eene merkwaardige schoonheid door een bal getroffen en viel ten gronde neder.

« Al de gekwetsten, in deze ongelukkige omstandigheid, zyn meest al werklieden, mannen en vrouwen. De slagtoffers, welke aen de eersten rang van het volk zyn gevallen werden, schielyk door de troepen opgenomen en medegesleept. Overal in de massen maakten de soldaten gebruik van de bajonnetten, de sabel en de kolf van het geweer, en sloegen en stampen al degene die het durfde wagen de hand aen gekwetste te steken, om die uit de barbaersche handen der woeste kozakken te ontnemen. »

« Ik kan u verzekeren, schryft de correspondent, dat niemand in 't volk eenige wapenen bezat; men weerde de slagen, der sabels, de bajonnette steken, der soldaten af gelyk men kon, met stokken, met zon- en regenscherm, met handen en armen, en dit duerde omtrent eene half uur. Dan begon het volk langzaam zich te verwyderen, en schielyk begonnen de troepen, met gesloten gelederen al de straten door te kruissen. De artillery, saengesteld met zes kanons, met de vlamende lont, en by geleid van twee compagnies voetvolk, door liepen heen en weder de voornaemste openbare plaatsen. Gedurende de gantsche nacht hebben het peerdevolk en de lignie troepen, in de stad gepatrouilleerd.

« Des anderendags, legerden zy in de byzondere straten. De vesting is omringd van menigvuldige soldaten die het geweer in den aerm staen. De voorbygangers worden beledigd, hunne kokarden worden afgetrokken, de teekenen van den rouw worden strengelyk verboden en men houdt al degenen aen, die de vaderlandsche kleedy der polakken op hebben. Een jongeling die op het hoofd een *czapka*, met pluimen wit en zwart droeg, werd door eenen rus van circassien aengehouden, by het hair gevat en medegesleept, hem zeggende « ah gy wilt de soldaat van Napoleon spelen » 't geen bewyst dat de fransche keizer daer niet veel byval vindt.

Onderwyl men aldus op de menigte zich met de wapens los liet deed men niets anders als aanhoudingen. Een gevoelig tooneel deed zich ook voor myn oog op, in de straat Bracka. Een student in de medecynen had zynen neusdoek in het bloed der slagtoffers gewasschen, in den zelfde tyd trok er eene patrouille voorby en de officier vroeg hem, wat hy daer dede. « Ik droog het bloed myns broeders af » antwoordde hy, die daer zoo even door u gedood is. De officier viel woedend op den jongeling aen, nam hem vast en leverde hem aen zyne mannen, die hem van slagen overladden tot in de vesting bragten. »

« Thans zyn al de magazynen gesloten; de bevolking, in droeve bedenkingen en overwegingen, doorloopt de straten alwaer het bloed gestroomd heeft. »

In lang zullen die schrikkelijke tooneelen, uit het geheugen der poolsche bevolking niet verdwynen en de slagtoffers doen vergeten by dit moedige en heldhaftige volk, te neer geveld. Morgen zullen de journalen ons uitleggen, dat de keizer, tot meer menschheid overhelt, en dat de rust hersteld is, — nog een woord van het nieuw volkenregt. (Napoleonische styl.) — De rust is hersteld, als het bloed langs de straten heeft geloopt, als men op eene stille menigte welk zonder wapen, zich langzaam door de straten beweegde, met schroef heeft geschoten, en met eene zeldzame soldaten woede, er over is geloopt, het zwaard hoog en de lont in de hand. De rust is hersteld als men duizend families tot de wanhoop heeft gebragt, de man van zyn vrouw, het kind van zyne moeder heeft gescheiden. De rust is hersteld by middel van verbanning en militaire veroordeelingen: De zucht naer vryheid, naer zelfleven is, gedooft, in een gedrukt, vermoord, en de natuerlyke gevoelens, al die edelmoedige bekommelingen van een volk voor de erfgrond zyn vaderen zyn door een despot met het geweld der wapenen tot zwygen gebragt en men zegt dat de rust heerscht in Warschau. De rust is hersteld! Welk een spot? Welk een grimlach der dwingelandy? O! hoe zwaer zou de straf moeten wezen voor hen die het volk in zulke gevaerlyke crisis brengen; den geest van opstand er in blazen om het nadien gelyk wilde dieren, door staal en vuer uiterrooijen? O! die straf als zy komt, moet voorbeeldeloos zyn. Want nooit zal zy aen de heuveldaad gelyken, op het onwetende menschedom gepeeld.

In Duitschland, gelyk hier en overal, wanneer men een uniform van officier op het lyf heeft, veel lichtzinnige gelooven, dat zy van dan af eener privilege genieten, welke hen de vryheid geeft, van tot zelf den burger te mogen trotseren en beledigen.

In 1798 was dit misbruik zoo groot geworden en zoo veel klachten kwamen hier omtrent het oor van den regerende koning Frederic-Guillaume, ontrusten, dat deze aen het onwettelyk gedrag der officieren, op eens beslot een einde te stellen en de volgende omzendbrief, werd aen alle korpsen toegezonden.

« Ik heb met groot misnoeden vernomen, zegt de koning, op welke eene manier dat jonge officieren, beweren hunne privilegien te doen gelden over de burgers. Ik zal de eer en het aanzien van den militairen staet, weten te doen waarden, daer alwaer er een wezentlyk voordeel kan uitgetrokken worden, het geen dat slechts plaats kan nemen op het slagveld alwaer de soldaten, hunne medeburgers ten kosten van hun leven moeten verdedigen. Maer geen militair welke ook zyn rang of graed moge wezen, mag zich veroorloven, een burger te beledigen. Het zyn ze, maer

ik niet, die het leger onderhouden, het is op hunnen kost dat de soldaten onder myne bevelen leven, en de opsluiting, het verbreken der graden, of de doodstraf, zullen het gevolg zyn van hen die myne onverbiddeleke gestrengheid hier aengaende zullen overtreden. »

De minister van oorlog van Pruisen, heeft heden in al de militaire posten een bevel brief toegezonden in den zelfden zin opgevat, waer in de pligten van den soldaat jegens den burger zyn aengestipt; de overtreders bedreigende met de straffen voormeld in het omzendbrief van 1798.

Het ware te wenschen dat onzen koning, die door den burger, me of tegen reden zoo zeer gevierd wordt, de zelfde maatregelen naem, wy zouden al de treurige gebeurtenissen niet te ondergaen hebben; vooral in Antwerpen, Gent en veel andere plaatsen, alwaer sommige soldaten zich veroorloven hunne sabels te trekken op ongewapende lieden, en zonder grond of oorzaak. Maar neen den Belgiesche vryen burger mag men in socijten kappen, wat geeft dat aen Kazal, die zelve de privilegien heeft van de wetten van het land te mogen overtreden.

Stilstand van Werk.

Sedert eenige dagen staet het werk stil by de heeren Parmentier-Hoegaerden en Compagnie. Wy hebben in ons vorig nummer van deze omstandigheid niet willen gewagen, om dat wy dachten dat er tusschen deze Heeren en hunne Werklieden eene overeenkomst zou plaats hebben gegrepen, doch wy zyn in onze verwachting bedrogen.

Die rampzalige gebeurtenis, spruit voort uit eene vraag door de Werklieden, aen de meesters gedaen nopens de verbetering aen het werk.

De Werklieden beweren, dat wanneer zy goede stof hadden, dat de loon, alreede ontoereikend was, en daer sints eenigen tyd, het gebrek hier aen zich sterk doet gevoelen, is het onmogelyk geworden tot eene middelmatige daghuur te geraken.

Inderdaed men moet bekennen dat hunne klagten niet van grond onthloot zyn. In een ons toegezonden briefje, geeft men ons de winst op der vyftien laatste weken, voor twee eerste wevers, en wy vinden dat de hoogste dier weken fr. 15 is, en de laagste fr. 7-30; de overige zyn van 12 tot 9 francs, zoo wel dat de eene week de ander dragende de uitkomst, 12 francs is voor ieder week in het byzonder.

De Werklieden hebben dus gevraagd, dat de meesters, hun eene verhooging van 25 centimen zouden toestaan en terug tot eene betere kwaliteit van ruw katoen zou keeren. De laatste vraag is toegestaan geworden, want de heeren Parmentier en Compagnie, begrypen zeer wel de schade, aen hen, door onvoldoende grond stof veroorzaekt, doch voor wat het overige betreft (de 25 centimen) dit is niet ingewilligd, en van daer de stilstand der wevery welke over de twee honderd werklieden inhield vrouwen en mannen.

Het is te verhoppen dat de heeren Parmentier Van Hoegaerden en Compagnie, die by het openen van hun werkhuus te Gent, zoo veel blyken van menschheid, nopens de Werklieden hebben gegeven, in hunne weigering niet zullen volherden en dat zy voor al in dit onverschil, zonder onderscheid van meester en knecht, alleen aen de gezonde reden zullen gehoor geven, en zoo gauw mogelyk het werk zullen hernemen.

Wy verwachten op eenen goeden uitslag en daarom willen wy ons onthouden verder in de zaak te treden.

Invoer van granen in Engeland.

Wilt men weten hoe veel graen dat Engeland van het vreemde krygt, men moet slechts de inkomst der gelden zien van dit artikel om er zich een gedacht te kunnen van vormen.

Men gelooft algemeen dat den inkom van het graen in Engeland heel en al vry is, neen, voor dry hektoliters, betaelt men nog eenen schellink douanenregt.

Dit regt is er opgesteld, omdat de regering eene juiste rekening zou konnen maken der hoeveelheid ingevoerde granen van alle gewesten des aerdbols.

Welnu in dit laatste jaer heeft de rykskas eene som aengeduid van 800,000 ponden sterling inkomsten of 21 miljoen 500 duizend francs.

Om eene zoo wonderbare som als inkomgelden der vreemde granen, moet den invoer deze laatste twaelf maanden niet minder geweest hebben, als van 600 miljoen hektoliters.

Eene vraag aen de Heeren Konstruktors.

In het lokaal der maetschappy der Werktuigmakers, is er gelyk men weet eene teekenschool ingerigt, ten einde de jonge lieden der maetschappy, de kans te verschaffen zich in hunne kunst, kosteloos, te oefenen.

Men kan niet beweren dat eenen dergelyken maatregel voor de toekomst, van dit schoone vak, niet de beste vruchten moet dragen, zoo wel voor de ontwikkeling van den vindinggeest als voor het handwerk.

Het belang van den meester, gebiedt deze zoo nuttige instelling aen te moedigen en de jonge lieden aen te porren, om dezen leergang by te woenen.

De lessen worden gegeven, den zondag morgend tot des noens. Het bestuur van al het belangryke dezer oefening overtuigd, verzoekt de heeren Konstruktors, aen hunne Werklieden, den zondag morgend niet, zonder noodzaakelykheid de rust te weigeren en te gedoogen dat zy den leergang hanteren.

Stads - Nieuws.

Wy ontvangen van wege een onbekende eene nota over den stilstand van het werk in de fabriek der heeren Parmentier Van Hoegaerden en Compagnie. Dit stuk is onste laet toegezonden om opgenomen te worden; doch de feiten er in aengehaeld verdienen eene teregt wyziging, welke wy in ons toekomende nummer zullen opgeven

Zondag laest, hebben wy de proef gehad, dat voor degenen die aerm zyn en lyden, de openen straten onder den wyden Hemel, zelfs nog niet vry zyn, onder hunne voeten. De aermoe? Ah! die afschuwelyke aermoe baert wel bekommelingen in, aen onze hedendaegsche liberale regering: De aermoe wordt nagereden, als een schelmstuk. Aermoe duivell! gy moogt niet stelen, want de wetten zyn onmeddoogend, gestreng; de maetschappy moet verzekerd worden; de eigendom, de familie, mogen zy niet laten ontheiligen, 't is onbetwistbaar zonder dat geene waerborg. Dus wat gedaan? Gy zyt ellendig, onthloot van alles, gevlugt, veracht, vervolgd! geen dak dat u beschut tegen sneeuw of regen, geen bed om uw hoofd op te rusten, geene kleederen om u te dekken, geen vuur, geen eten, van stad tot stad sleept gy uw rampzalig bestaan, onder den blooten hemel, en de straten welke gy doortrekt, met uwe vrouw, met uwe kinderen, met een oude moeder of vader, zyn gelyk ontheiligd, en besmet. Ja, de maetschappy heeft u veroordeeld, zy heeft u het voorhoofd met het teken der verworpingen, bestempeld en de politie van een liberael bestuur is gelast met dit vonis uit te voeren.

Zondag dan laest leden, trok er door de stad, eene gansche familie dood aerm lieden; zy spraken niemand tegen, vroegen niemand iet of wat, maer zy trokken de stad door, dit was alreeds gewigtig als men het met een liberael bestuur te doen heeft; doch, welk een vlyt der politie mannen, welk een drift om eene zoo groote misdaed voor te komen? Aenstonds werden die arme duivels by den hals genomen, en tot de permanentie overgebracht om rekening te geven, waerom en waer voor, zy zoo schuldig waren aen aermoe en ellende. Achter een ryp onderzoek en ingezien de Code penal de zaak niet voorzien had, liet men die eerlyke lieden, op marcheren, doch in het belang der openbare zeden, gaf de bevelhebber der permanentie, met al de verachting voor de grondwet, in zulke omstandigheden noodig, hen alweer een agent van politie mede, om hun zoo spoedig mogelyk, tot buiten de Brugsche poort te brengen, ten einde de goede inwoners van Gent, van een spektakel te ontdoen zoo zeer gemaakt om hun medelyden gaende te maken. Ook de agent welke met den convoi gelast was, heeft zynen pligt met veel bezorgdheid gekweten. Vooruistappende gelyk iemand die naer de maen moet klemmen, snelde hy zoo dapper voorwaerts dat de oude sloor welke hem volgde in de onmogelykheid was hem nate gaen. — Onze eeuw is zeer expeditief in alles — «wy zyn geen dieven» riepen de ongelukkig tot de menigte die hen met een gebroken hart, toezagen «wy zyn geene dieven!» zoodanig verstonden, zy den toestand, waer in men hen geplaatst had.

Buiten de Brugsche poort reeds ver gekomen zynde en niemand ziende van de overheid om hen van hand tot hand over te leveren — de vryheid ter zyde — de agent die zich zoo zorgvuldig van zynen tak had gekweten, keerde zich om en wenschte hun eene goede reis:

Zyn de zeven werken van barmhertigheid ook al versleten?

Vrydag morgend heeft de genoemde Jan Ranson, meesterknecht by de heeren de Kerkhove en C.^e gepoogd zich door verhangen van het leven te brengen. Spoedige hulp heeft hem het leven behouden.

— Een begin van brand is vrydag morgend in de fabriek van M. Baertsoen ontstaan, Volgens dat men zegt zou den vuurstoker en een meisje deerlyk verbrand zyn.

— Reeds begint men aen de groote Statie te werken aen het afbreken van het staekwerk, dat op de Graef van Vlaenderenplaats stond, om het tot aen het alignement van het voornaemste gebouw der statie te verplaatsen.

— Van 22 dezer is er een geregelde stoombootdienst in gerigt van Gent naer Brugge.

— Eenige groote kinderen zyn nachtgeestig geweest. Zy hebben het Moortje, dat op den Nederkouter boven de deur van een tabakswinkel staet, afgerukt en medegenomen. Is dit uit straetschendery of dievery?

— By hunne inlying in 't leger in de eerste dagen van mei, zullen de melicianen van 1861 naer het kamp gestuurd worden, en er blyven tot den 25 augusty.

— Volgens den *Conserit*, een blad voor het leger, zou men een groot getal soldaten gebruiken aen de forten van Antwerpen, dat in de meeste garnizoenen er maer ongeveer 15 mannen per kompagnie over blyven, om den dienst te doen.

— De *Patrie* van Brugge meldt: dat de uitvoer van suikery naer Engeland, voortaan onmogelyk zal worden, ten gevolge dat de inkomregten veel verhoogt zyn. Verschillige depechen melden dat de 15 francs regten op die koopwaer gebragt, zyn van 30 en 32 francs, per 100 kilos, hetwelk het dubbel der waarde is van de suikery.

— Men schryft uit Leuven zeer verblydende berigten over den toestand van den oogst. Tarwe en rogge komen goed op, en het koolzaed heeft minder geleden dan men vreesde. Er is ook veel dierenvoeder. In de omstreken van Leuven heeft men aanzienelyke hoeveelheden aardappelen geplant. Boonen en haver zyn ingelyks in goeden toestand.

EEN GOED WOORD OP ZYNEN TYD.

Twee studenten die eene jonge kamermeid in de Nieuwe Wandeling in het gemeod kwamen, bleven eensklaps staen, en toen het meisje voorby ging, zei een van hen: Sernie! welk een lief jongken! — Het meisje zich op eens omkeerende, «mynheer, sprak zy, het doet my zeer dat ik niet zoo veel kan zeggen van u.» — «Welhoe antwoorde deze haer schielyk weder, «waerom niet, gy kunt immers zoo wel liegen als ik.»

VADERLANDSCH LIED.

Wyze: Zing Vlaemsch of zwygt.

I.
» Zing stil, zing stil » zoo sprak men om my henen,
» Zing stil, zing stil » zoo fluistert ieder mond,
» Men mag niet luid den diepen val beweenen
» Des vlaemschen volks op eigen vader grond.
» Een vreemde spraek beheerscht hier heer en knechten;
» Zy geeft de wet, zy galmt ter pleitzael uit;
» Uw zang en kan de ontferding niet bevechten.
» Toch 't Vlaemsche lied klinkt immer vry en luid.

II.
» Zing stil, zing stil, of wel in vreemde toonen.
» Kniel als de druk, verkrop uw hart en hand;
» Men zal u als het kruipersrot beloonen,
» Wat deert de Taal, wat deert u 't Vaderland?
» Wat scheelt het u wiens lof gy moet bezingen,
» Stem vlugt de lier, u wacht een ryken buit.
» 'k Zal nooit der borst een 'vreemden toon ontwingen
Het vlaemsche lied klinkt immer vry en luid!

III.
» Zing stil, zing stil, ziet gy het dom daer staren,
» 't Verfranschte volk dat schersend rond u knielt? —
Wat scheelt me een volk, dat roem en eer, sinds jaren,
Vergat? Wiens hart de modezucht bezielt.
Wien Waterloo niet heugt, noch Kortryksvelden,
» Waer Frankryks heerschzucht duchtig werd gestuit:
Myn lied zal steeds der vaedren grootheid melden:
Het Vlaemsche lied klinkt immer vry en luid.

IV.
Doch niet voor u, ontaerde lage zielen,
Die vry in gulde klauwers u verbeeldt,
En ons met u voor 't vreemde wilt doen knielen;
Zy oot een snaer van onze lier gespeeld!
Neen niet voor u is 't dat ons toonen galmen,
Zy is te rein voor u de Vlaemsche luit:
Geen gulden kalf ontvange wierookpsalmen:
Het Vlaemsche lied klinkt immer vry en luid!

V.
» Zing stil » neen, neen, klinkt vry in luid' akkoorden
De wereld weet, dat Vlaend'ren groot nog is,
En 't Vlaemsch nog heerscht aen Leije en Scheldeboorden,
Dat de oude geest er levend is en frisch.
En zoo de Wael aen 't staetsroer durft vergeten
Wat onze grondwet hem zoo klaer beduidt,
De dietsche bard faelt nooit aen zyn geweten,
Zyn Vlaemsche lied klinkt immer vry en luid.

J. Y. C.

Raetsel.

Ik ben het toch, waerom veel menschen,
By heil of troost, uit weelde of nood,
Zich dikwaer tot hun einde wenschen.
Nu raed my dan? de vraag is kort:
Elk myner leden loopen voort
Op acht onzichtbare poeten henen,
En dikwils heb ik in een maend,
Wanneer met zeven wy verschenen,
De wereld viermaal rond gebaend.
Zoo rekent my dan, vier maal zeven,
Min één, dan vindt gy myn geheel;
Myn leden zyn 't negenste deel
My pooten zyn de rest daer neven.

De oplossing van het raetsel van verleden nummer is: **NAELD**.

De naeld heeft vyf letters of leden; de bron op vyf-en-twintig beenen, is den ABC; het cyfer 15, is de dertiende letter van den ABC of N, het eerste lid; het tweede lid is A, de eerste letter, enz. tot aen D.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 18 tot 24 April.

Tusschen: Jan Allo, 27 jaren, bouwkundige, botermansstraat, met Rika Moreels, 49 jaren, zonder ber., Elizabethgracht.
Lodewyk Dons, 25 j., grondeigenaar, koorleij, met Paulina Cardon, 21 jaren, grondeigenares, burgstraat.
Abel de Kerchove, 22 j., grondeigenaar, onderbergen, met Olga Surmont, 21 j., zonder ber., lange steenstraat.
Frans Todt, 31 j., kleermaker, savaenstr., met Ludovika Sinia, kleermaekster, walpoortstraat.
Alfons Blanckaert, 24 j., haarkapper, kouter, met Jany Vernack, 26 j., zonder beroep, S. Pietersnieuwstraat.
Dezideer Cambie, 20 j., fabriekwerker, met Anna Blommaert, 32 j., fabriekwerkster, beiden kortrykschestraat.
Pieter Matthys, 22 j., fabriekwerker, Leopoldstraat, met Johanna Desiron, 27 j., fabriekwerkster, oud-kasteel.
Bernard van Leeuwen, 35 j., wever, palingshuizen, met Paulina Verstraete, 50 j., zonder beroep, Elyzeesche velden.
Jan Godyn, 25 j., spinder, S. Agneetestr., met Sofia van Quickelberghe, 21 j., weefster, S. Huberstraat.
Pieter Dalmotte, 25 jaren, schipper, met Livina de Kereq, 22 jaren, fabriekwerkster, beiden sasschekeai.
Frans van der Stichele, 25 jaren, daglooner, oud-kasteel, met Katharina Thoma, 25 jaren, fabriekwerkster, buiten de dampoort.
Frans de Vlieger, 29 jaren, daglooner, kortryksche poortstraat, met Maria de Schinkel, 35 jaren, dienstmeid, koeipoort.
Pieter de Corte, 25 j., huisschilder, yperstraat, met Maria van Geert, 25 kantwerkster, Rozendaal.
Jan de Rese, 28 jar., brouwersgast, b. de beuvelpoort, met Virginia de Vriendt, 21 j., dienstmeid, katalogenestr.
Leopold Bockstaal, 50 j., fabriekwerker, elisabethstraat, met Anna Dorbas, 25 jaren, fabriekwerkster, roozendaeken.
Lodewyk Coppens, 27 jaren, meubelmaker, bylokevest, met Francisca van Hende, 27 jaren, z. beroep, draipstraat.
Konstant de Beil, 31 jaren, timmerman, tinnepotstraat, met Konstancia Kremer, 34 jaren, daglooster St. Elisabethsgracht.
Gabriel Wartel, 65 jar., daglooner, met Koleta Vermeulen, 37 jaren waschster, beide S. Lievensstraat.
Jakob Meulchroock, 35 jaren, daglooner, met Eugenia de Clerck, 29 jar., fabriekw., beiden groendreef.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

Per hektoliter	19 april.	26 april.
Witte tarwe	25 15 a —	25 32 a —
Rode id.	24 32 a —	25 90 a —
Rogge	15 44 a —	15 59 a —
Geerst	— a —	— a —
Boekweit	— a —	16 30 a —
Haver	10 40 a —	9 85 a —
Aardappelen, 100 k.	10 30 a —	10 50 a —

BROODZETTING.

Van den 26 om in te gaen den 28 April.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuild	fr. 0 59
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuild.	» 0 52
1 Kilo rogge.	» 0 21

ANNONCES.

VOORNAEMSTE VERKOOPINGEN.

Van Roerende Goederen, welke deze loopende weke Publiek zullen Verkogt worden.

Maendag 29 April 1861 en volgende dagen, op gewoone ure, door sterfgeval, in de lange Steenstraat, 5, by wylen M. Deruelle-Delevoije, publieke Verkoop van Meubelaire voorwerpen, 400 flakons goede Wynen, een deel Halm en Houtwaren, Yzerwerk, enz.

Woensdag 1 Mei 1861, op gewoone ure, in de verkoopzaal Huerdochterstraat, n° 6, te Gent, door reden van vertrek, publieke Verkoop van eenen schoonen Mobilier, Piano à buffet, Holliguren, enz. door CH. DROESBEKE.

Dynsdang 7 Mei 1861 en volgende dagen, des namiddags om 2 ure, in de verkoopzaal Huerdochterstraat, 6, door sterfgeval, publieke Verkoop van eene schoone verzameling van oude en nieuwe Schilderyen, nagelaten door een Liefhebber, door CH. DROESBEKE.

GROOTE

WAPENOEFFENING EN DANSPARTYEN,

TEN VOORDEELE DER NOODWENDIGE.

In de Zael van Parnassusberg, Houdel.

Op Zondag 28 April 1861, des namiddags om 3 ure voor de Wapenen en om 7 ure voor de Danspartyen en Pantomime, onder het bestuur van MM. VAN ACKER en J. DE WAELE.

Men betaeld voor den Ingang 25 centimen, waervoor men een Pint Bier zal bekomen.

Om dit goedhartig werk by te treden, hopen wy dat alle Liefhebbers en Menschen Vrienden aen den oproep van de Heeren VAN ACKER en COMPAGNIE, zullen beantwoorden, en hun derhalven eenen welgemeenden dank betuigen, om de welwillendheid waer mede voornoemde Heeren hun talent aen de zaak van het lydende Menschdom opofferen.

Elk zegge het Voorts.

BERICHT AEN DE BAKKERS.

URBIN GERARDI, metser, woonende in den Kleinen huidevettershoek, n° 21, alhier, heeft de eer de belanghebbende kenbaer te maken dat hy eene nieuwe uitvinding heeft gedaen om met 30 ten honderd profyt in het brandhout te werken, en de warmte te vermeerderen. Deze uitvinding, waervoor Gerardi door het belgisch gouvernement is gebraveteerd, is eene der gewigtigste verbeteringen welke nog ooit aen den bakersoven zyn gedaen geweest. De Bakkers die geneigd zouden zyn het toestel toe te passen worden verzocht zich by den uitvinder te begeven, waer hy hen de overtuiging zal geven, van het werkelyke voordeel zyner uitvinding. De goede uitslag wordt gewaarborgd.

F. BOGAERTS, Drukker, Pré-aux-Cleres, by het Groot Vleeschhuus.